

Vem har rätten till digitalt undervisningsmaterial?

Övergången till undervisning på distans har ställt stora krav på verksamheten, inte minst genom behovet att anpassa och ta fram undervisningsmaterial för användning på lärplattformar och andra digitala verktyg. I en sådan situation kan frågor uppkomma om vem som har rättigheter till materialet.

Som alltid gäller att universitetet är ägare av *fysiskt* material som tillverkas eller används i verksamheten. När det gäller de *intellektuella* prestationer som används för att skapa ett alster, tex ett undervisningsmaterial, så kan utformningen av alstret uppnå upphovsrättsligt skydd (och kallas då för ett verk). Men då krävs att det skapade är tillräckligt originellt. Det är den som skapat verket som är upphovsman och som har upphovsrätt till detta.

Upphovsrätt betyder att upphovsmannen har rätt att bli omnämnd och har rätt till respekt när verket används av andra. Det innebär också en rätt att bestämma över framställning av exemplar av verket och över hur verket görs tillgängligt för allmänheten.

Detta gäller även när ett upphovsrättsligt verk tillkommer som ett resultat av att en anställd fullgör sina arbetsuppgifter. Men - genom anställningen har arbetsgivaren en *rätt att använda* verket inom ramen för sin normala verksamhet, för de ändamål och behov som kunde förutses när verket tillkom. Även ändringar i förhållande till verksamhetens behov är tillåtna. Detta kallas för nyttjanderätt och kräver inget särskilt samtycke från eller ersättning till den anställde/uphovsmannen.

Vad som nu sagts gäller generellt, men också för lärare som inom ramen för sin anställning producerar undervisningsmaterial. Det kan vara tex övningsuppgifter, läsanvisningar, tentamensfrågor och svar, eller annat som universitetet har behov av för att kunna tillhandahålla en kontinuerlig och effektiv undervisning. Universitetets rätt till användning omfattar också anteckningar, föreläsningsunderlag eller presentationer, om materialet gjorts tillgängligt för andra i ett utbildningssyfte, tex genom en lärplattform eller annat digitalt verktyg.

Universitetet har tagit fram allmänna råd om universitetets nyttjanderätt till upphovsrättsligt skyddat material, dnr STYR 2015/542, som beskriver detta mer ingående. Beslutet finns i Regelverket: <https://www.medarbetarwebben.lu.se/sites/medarbetarwebben.lu.se/files/allmanna-rad-om-lunds-universitets-nyttjanderatt-till-upphovsrattsligt-skyddat-material.pdf> Vid frågor kontakta gärna avdelningen Juridik.